

LIGJ
Nr.9790, datë 19.7.2007

PËR MASAT MBROJTËSE NË IMPORTE

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi

Ky ligj parashikon parimet dhe procedurat për marrjen e masave mbrojtëse, kur një produkt importohet në sasi të mëdha, duke shkaktuar dëm ose kërcënuar për dëm serioz prodhuesin vendas të produkteve të ngjashme ose të produkteve konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë, si dhe parimet e procedurat për rregullimin e këtij dëmi apo kërcënimi për dëm, me kusht që këto masa të jenë të përkohshme dhe të kufizuara, në përputhje me shkallën e dëmit apo të kërcënimit për dëm dhe me detyrimet ndërkombëtare e interesat e vendit tonë.

Neni 2

Përkufizime

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

- a) “Dëmi” është dëmi pasuror ose kërcënimi për dëm, që i shkaktohet industrisë së vendit, apo pengimi i krijimit të industrisë së vendit;
- b) “Ministria” është ministria, që mbulon fushën e tregtisë;
- c) “Hetim” është shqyrtimi për të përcaktuar ekzistencën, shkallën dhe efektin e importeve të produktit në sasi të mëdha dhe në kushte të tilla, duke shkaktuar dëm ose kërcënuar për dëm serioz prodhuesin vendas të produkteve të ngjashme ose të produkteve konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë;
- ç) “Industri shqiptare” janë prodhuesit shqiptarë të produkteve të ngjashme ose vetëm ajo pjesë e tyre, produkti i përbashkët i të cilëve përbën një pjesë të madhe të prodhimit të përgjithshëm vendas të këtyre produkteve;
- d) “Komisioni për vlerësimin e masave për importet”, që në vijim do të quhet komisioni, është organi kolegjal shtetëror, që bën shqyrtimin e masave antidumping, masave kundërbalancuese, si dhe të masave mbrojtëse për importet, në zbatim të këtij ligji;
- dh) “Masë mbrojtëse” është masa që aplikohet mbi importet e rritura, në vlerë ose sasi, për një periudhë të caktuar;
- e) “Palë të interesuara” nënkupton:
 - i) eksportuesit ose prodhuesit e huaj të produktit në hetim;
 - ii) importuesit e produktit në hetim;
 - iii) shoqatat e biznesit ose të tregtisë, pjesa më e madhe e anëtarëve të të cilave janë prodhues, eksportues ose importues të produktit në hetim;
 - iv) qeveritë e vendeve eksportuese;
 - v) prodhuesit vendas të produktit të ngjashëm;
- vi) shoqatat e biznesit ose të tregtisë, pjesa më e madhe e anëtarëve të të cilave prodhojnë produktin e ngjashëm vendas.

- e) “Produkt në hetim” është produkti, objekt i hetimit për masë mbrojtëse;
- f) “Produkt i ngjashëm” është produkti krejtësisht i ngjashëm me produktin në fjalë ose, në mungesë të një produkti të tillë, një produkt tjetër, që megjithëse jo krejt i njëjtë, ka karakteristika shumë të ngjashme me ato të produktit në fjalë;
- g) “Vend” është çdo shtet ose territor doganor, anëtar ose jo i Organizatës Botërore të Tregtisë.

KREU II ORGANET E HETIMIT

Neni 3

Ministria që mbulon tregtinë është institucioni përgjegjës për zbatimin e dispozitave të këtij ligji, për instrumentet rregulluese në tregtinë ndërkombëtare.

Neni 4

Komisioni për vlerësimin e masave për importet

1. Për shqyrtimin e masave antidumping, masave kundërbalancuese, si dhe të masave mbrojtëse për importet, në zbatim të këtij ligji, krijohet organi kolegjal shtetëror, komisioni për vlerësimin e masave për importet.

2. Ky komision kryesohet nga ministri që mbulon çështjet e tregtisë dhe ka në përbërje shtatë anëtarë, ekspertë të institucioneve, që kanë lidhje me fushën që rregullohet nga ky ligj. Anëtarët e komisionit janë përfaqësues nga:

- a) Ministria e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës;
- b) Ministria e Financave;
- c) Ministria e Bujqësisë, Ushqimit dhe Mbrojtjes së Konsumatorit;
- ç) Ministria e Punëve të Jashtme;
- d) Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë;
- dh) Drejtoria e Përgjithshme e Doganave;

e) Struktura që mbulon fushën, që rregullohet nga ky ligj, ministria përgjegjëse, në nivel drejtori.

3. Anëtarët e komisionit emërohen dhe shkarkohen nga Këshilli i Ministrave për një periudhë 5-vjeçare, pa të drejtë riemërimi. Këshilli i Ministrave ka të drejtë të zëvendësojë anëtarin/anëtarët e komisionit në çdo kohë.

4. Mandati i përfaqësuesit/përfaqësuesve të ministrisë është i pakufizuar në kohë.

5. Këshilli i Ministrave, me propozimin e komisionit për vlerësimin e masave për importet, miraton rregulloren e funksionimit të këtij komisioni.

Neni 5

Funksionet e komisionit

1. Komisioni funksionon si një organ kolegjal e vendimmarrës, në mbështetje të ligjit nr.8480, datë 27.5.1999 “Për funksionimin e organeve kolegiale të administratës shtetërore dhe enteve publike”.

2. Komisioni mblidhet sa herë kërkohet nga ministria, për të vendosur për kërkesat e bëra prej saj, të parashikuara në këtë ligj.

3. Komisioni drejtohet nga kryetari dhe, në mungesë të tij, nga anëtarë me pozitën më të lartë hierarkike.

4. Këshilli i Ministrave cakton shpërblimet e anëtarëve për pjesëmarrje në komisionin për vlerësimin e masave për importet. Efektet financiare për anëtarët e komisionit përballohen nga institucionet e përfaqësuara në këtë komision.

Neni 6

Kompetencat e komisionit

Komisioni ka këto kompetenca:

- a) miraton ose refuzon kërkesën, që bëjnë subjektet e interesuara për fillimin e hetimit, zgjatjen e periudhës së hetimit apo pezullimin e tij, në rast të tërheqjes së aplikimit gjatë hetimit;
- b) kryen seanca dëgjimore me palët e interesuara, përpara marrjes së vendimit përfundimtar të hetimit;
- c) vendos, në përfundim të hetimit, për marrjen ose jo të masave përfundimtare;
- ç) vendos ose jo për marrjen e masave të përkohshme;
- d) vendos për zgjatjen e periudhës së zbatimit të masave të përkohshme dhe të masave përfundimtare;
- dh) merr vendime të tjera, në përputhje me dispozitat e këtij ligji;
- e) nxjerr udhëzime, në zbatim të këtij ligji;
- ë) harton rregullat e aplikimit dhe të procedurave të masave mbrojtëse;
- f) zgjidh konfliktet ndërmjet subjekteve të ndryshme dhe ministrisë.

KREU III

VLERËSIMI I DËMIT, KËRCËNIMIT PËR DËM DHE LIDHJES SHKAKËSORE

Neni 7

Përcaktimi dhe vlerësimi i dëmit

Gjatë shqyrtimit të ecurisë së importeve dhe kushteve, në të cilat ato kryhen, si dhe të dëmit apo kërcënimit për dëm serioz të prodhuesve vendas, për shkak të këtyre importeve, vlerësohen këta faktorë:

- a) vëllimi i importeve, veçanërisht nëse ka pësuar një rritje të madhe në terma absolutë ose relativë ndaj prodhimit apo konsumit vendas.
- b) çmimi i importeve, nëse ka pasur ose jo një rënie të ndjeshme të çmimit, në terma absolutë dhe relativë, krahasuar me çmimin e një produkti të ngjashëm në Republikën e Shqipërisë.
- c) ndikimi i importeve të prodhuesit vendas, që prodhojnë produkte të ngjashme ose konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë, siç tregohet nëpërmjet disa faktorëve ekonomikë si: prodhimi, produktiviteti, shfrytëzimi i kapacitetit, gjendjet, shitjet, pjesa e tregut, çmimet, fitim/humbjet, kthimi i kapitalit të vet, fluksi i arkës dhe niveli i punësimit.
- ç) faktorët e tjerë, që po shkaktojnë ose i kanë shkaktuar dëm industrisë vendase.

Neni 8

Përcaktimi dhe vlerësimi i kërcënimit për dëm

Kur pretendohet për një kërcënim për dëm serioz, ministria shqyrton edhe mundësinë e kalimit nga kërcënim për dëm në një dëm të vërtetë. Në raste të tilla, përveç faktorëve të përcaktuar në nenin 7 të këtij ligji, vlerësohen edhe këta faktorë:

- a) norma e rritjes së eksporteve për në Republikën e Shqipërisë;
- b) kapaciteti i eksportit në vendin e eksportit dhe/ose të origjinës, siç është ose siç mund të parashikohet të ndodhë në një të ardhme të afërt dhe mundësia që ky kapacitet të përdoret për eksport për në Republikën e Shqipërisë.

Neni 9

Lidhja shkakësore

1. Komisioni, pas shqyrtimit të të dhënave përkatëse për faktorët e përcaktuar në nenet 7 e 8 të këtij ligji, vërteton se ndërmjet importeve të rritura e kushteve, në të cilat ato kryhen dhe dëmit apo kërcënimit për dëm serioz të prodhuesve vendas, ka një lidhje shkakësore.

2. Komisioni, përveç importeve të rritura, shqyrton edhe faktorët e tjerë, të cilët, në të njëjtën kohë, dëmtojnë industrinë shqiptare dhe dëmet e shkaktuara prej tyre nuk duhet t'u atribuohen importeve të rritura.

Ndër faktorët e tjerë, që mund të ndikojnë në dëm apo kërcënim për dëm, janë:

- a) vëllimi dhe çmimet e eksportit në sasi normale të një produkti të veçantë;

- b) ulja e kërkesës për produktin ose ndryshimet e modeleve të konsumit;
- c) praktikat, që kufizojnë tregtinë dhe konkurrencën ndërmjet prodhuesve vendas dhe të huaj;
- ç) zhvillimet teknologjike;
- d) eksportet e realizuara dhe produktiviteti i industrisë vendase.

KREU IV PROCESI I HETIMIT

Neni 10

Kushtet për aplikim dhe plotësimi i formularëve

1. Procedura për aplikim për fillimin e hetimit për vendosjen e masave mbrojtëse fillon pas paraqitjes me shkrim të kërkesës nga/ose në emër të prodhuesve shqiptarë, që përbëjnë pjesën dominuese të industrisë vendase, kur pretendohet se një produkt është importuar në sasi të mëdha dhe në kushte të tilla, duke i shkaktuar dëm apo kërcënim për dëm serioz prodhuesve vendas, që prodhojnë produkte të ngjashme ose produkte konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë.

2. Aplikimi vlerësohet të jetë bërë nga/ose në emër të industrisë vendase vetëm nëse:

a) mbështetet nga ata prodhues shqiptarë, prodhimi i përbashkët i të cilëve përbën më shumë se 50 për qind të prodhimit total të produktit të ngjashëm, pavarësisht nëse shprehen pro ose kundër aplikimit;

b) prodhuesit shqiptarë, që shprehen pro aplikimit, përbëjnë jo më pak se 25 për qind të prodhimit total të produktit të ngjashëm të industrisë shqiptare.

3. Në raste të veçanta, ministria fillon procesin e hetimit, me nismën e vet dhe me miratimin e komisionit, edhe kur nuk merr një aplikim me shkrim nga/ose në emër të industrisë vendase.

4. Për aplikimet përdoren formularë, të cilat miratohen nga komisioni e që sigurohen pranë ministrisë dhe përmbajnë të dhënat e mëposhtme:

a) emrin, vendbanimin dhe adresën e aplikantit ose të përfaqësuesit të tij të autorizuar;

b) veprimtarinë kryesore;

c) vëllimin dhe vlerën e prodhimit vendas për produktin e ngjashëm ose konkurrues, në mënyrë të drejtpërdrejtë, ndaj produktit të importuar;

ç) përshkrimin në terma të vëllimit dhe vlerës së importit, të pjesës së tregut të prodhimit të aplikantit ndaj prodhimit total shqiptar;

d) përshkrimin e produktit të importuar, specifikime për cilësinë e tij krahasuar me produktin me origjinë shqiptare dhe hollësi për karakteristikat e tjera dalluese, vëllimin dhe vlerën e importuar, sipas njësisë së përshtatur dhe klasifikimit tarifor;

dh) vendin e origjinës së produktit dhe të dhëna për eksportuesin dhe/ose për importuesin;

e) pozicionin konkurrues të produktit të ngjashëm, të prodhuar nga prodhuesit shqiptarë, në tregun vendas;

ë) fakte për ekzistencën e dëmit apo kërcënimit për dëm për 3 vitet e fundit, duke paraqitur të dhëna për prodhimin vendas, produktivitetin, shfrytëzimin e kapacitetit, gjendjet, shitjet, pjesën e tregut, çmimet etj. për këtë periudhë;

f) faktet që tregojnë se shkak i vetëm ose kryesor i dëmit apo kërcënimit për dëm të prodhimit shqiptar të produktit të ngjashëm ose konkurrues, në mënyrë të drejtpërdrejtë, është rritja e ndjeshme e importeve;

g) arsyet pse aplikimi i një mase mbrojtëse, në rastin konkret, është në interes të Republikës së Shqipërisë;

gj) programin për përshtatje të industrisë vendase ndaj konkurrencës së importeve, në rastet e aplikimit të një mase mbrojtëse.

Ministria, kur e gjykon të nevojshme, kërkon të dhëna dhe dokumente shtesë në çdo fazë të procedurës për fillimin e hetimit.

5. Çdo aplikim, sipas dispozitave të këtij neni, mund të tërhiqet përpara fillimit të hetimit dhe, në këtë rast, vlerësohet sikur të mos jetë bërë.

Neni 11

Mbikëqyrja

1. Një produkt i importuar bëhet objekt i mbikëqyrjes paraprake, në përputhje me pikat e këtij neni, kur:

a) ecuria e importeve të një produkti me origjinë nga një vend i tretë, kërcënon t'u shkaktojë dëm prodhuesve shqiptarë të produktit të ngjashëm;

b) është paraqitur një kërkesë me shkrim për aplikim, sipas kushteve të përcaktuara në nenin 10 të këtij ligji;

c) kjo gjë nuk bie ndesh me interesat e Republikës së Shqipërisë.

2. Komisioni, me kërkesë të ministrisë, vendos për marrjen e masës së mbikëqyrjes, për një periudhë të caktuar kohore, jo më shumë se 9 muaj.

3. Produktet, objekt mbikëqyrjeje paraprake, dalin në qarkullim të lirë vetëm kur shoqërohen me një dokument importi. Ky dokument nënshkruhet nga komisioni, pa pagesë, për çdo sasi të kërkuar, brenda një afati kohor 5 ditë pune nga marrja e deklaratës së një importuesi, pavarësisht nga vendi ku ai zhvillon veprimtarinë.

4. Dokumenti i importit dhe deklarata e importuesit bëhen sipas formës së paraqitur në model. Dokumenti i importit për mbikëqyrjen përmban këto të dhëna:

a) emrin, adresën e plotë të aplikantit;

b) numrin e regjistrimit;

c) emrin dhe adresën e deklaruesit;

ç) adresën e komisionit;

d) datën e fundit të vlefshmërisë;

dh) vendin e origjinës së mallit;

e) datën e importimit;

ë) përshkrimin e produktit, etiketat dhe numrat, numrin dhe tipin e paketimit;

f) kodin e produktit;

g) peshën bruto dhe peshën neto të produktit dhe të njësive të tjera shtesë;

gj) të dhënat plotësuese;

h) deklaratën e importuesit për saktësinë e të dhënave në aplikim;

i) vulën e komisionit.

Kopja origjinale e dokumentit të importit i jepet aplikantit dhe një kopje e saj mbahet nga komisioni.

5. Produktet vazhdojnë të dalin në qarkullim të lirë për aq kohë sa çmimi për njësi i produktit, me të cilin është bërë transaksioni, e kalon atë të treguar në dokumentin e importit për më pak se 5 për qind, ose vlera totale e sasisë së produkteve të paraqitura për import e kalon vlerën ose sasinë e dhënë në dokumentin e importit prej më pak se 5 për qind. Komisioni, duke marrë parasysh natyrën e produkteve dhe karakteristikat e tjera të veçanta të transaksioneve në fjalë, me kërkesë të palës së interesuar, vendos një përqindje tjetër të ndryshme, e cila nuk duhet t'i kalojë 10 për qind.

6. Dokumenti i importit përdoret për aq kohë sa në fuqi janë masat për mbikëqyrjen e produkteve të importuara. Ky dokument importi, në asnjë rast, nuk mund të përdoret pas mbarimit të afatit kohor, të përcaktuar në pikën 2 të nenit 11 të këtij ligji.

7. Pas marrjes së vendimit, sipas pikave 1 e 2 të këtij neni, origjina e produktit, objekt i mbikëqyrjes, provohet me një certifikatë origjine.

Neni 12

Vendimi për fillimin e hetimit

1. Vendimi për fillimin e hetimit merret nga komisioni. Ministria, pasi shqyrton saktësinë dhe mjaftueshmërinë e të dhënave të paraqitura në aplikim dhe të informacionit shtesë të kërkuar, ia paraqet ato komisionit për vlerësim. Gjatë këtij vlerësimi, komisioni duhet të mbajë parasysh:

a) nivelin e kushtet e importeve, ecurinë e importit të produktit në fjalë dhe faktorët e lidhur me kushtet ekonomike të prodhuesve vendas;

b) masat që mund të merren sipas dispozitave të këtij ligji.

2. Ministria i kërkon komisionit të vendosë për fillimin ose jo të një hetimi për masa mbrojtëse, brenda 30 ditëve nga data e paraqitjes me shkrim të aplikimit të shkruar. Kur aplikimi

përfshin çështje komplekse ose kur ministria ka kërkuar informacion shtesë nga aplikuesi, ky afat shtyhet deri në 45 ditë.

Neni 13

Njoftimi për fillimin e hetimit

1. Kur komisioni vendos për fillimin e një procedure hetimi, atëherë ministria:
 - a) njofton për fillimin e hetimit shtetet, produktet e të cilave janë objekt i hetimit dhe palët e interesuara që kanë interesa, si eksportuesit, importuesit dhe shoqatat përfaqësuese të interesuara të importuesve ose eksportuesve, si dhe vendin e origjinës dhe/ose eksportuesit e paditësit;
 - b) bën një njoftim publik në Fletoren Zyrtare dhe në një gazetë me qarkullim të madh në Republikën e Shqipërisë.
2. Njoftimi publik dhe njoftimet e tjera përmbajnë të dhënat e mëposhtme:
 - a) deklarin e fillimit të procedurës së hetimit;
 - b) emrin e vendit ose të vendeve eksportuese, ose nëse nuk është vendi në fjalë, emrin e vendit apo të vendeve të origjinës së produktit që hetohet;
 - c) përshkrimin e produktit që hetohet, përfshirë karakteristikat teknike të tij, përdorimin dhe numrin aktual të klasifikimit;
 - ç) përmbledhjen e faktorëve, në të cilat bazohet pretendimi i dëmit;
 - d) adresën ku duhet të drejtohen përfaqësitë e palëve të interesuara;
 - dh) datën e fillimit të hetimit;
 - e) përcaktimin e afatit kohor për palët e interesuara, gjatë të cilit ato mund të deklarojnë interesat e tyre për pjesëmarrje në procedurën e hetimit, duke dhënë të dhëna me shkrim, të cilat të merren parasysh gjatë hetimit. Ky afat nuk duhet të jetë më shumë se 30 ditë, duke filluar nga data e botimit të vendimit në Fletoren Zyrtare. Hetimi fillon në ditën që bëhet njoftimi publik.
3. Kur komisioni vendos të mos fillojë hetimin, vendimi i tij u njoftohet me shkrim brenda 1 muaji aplikuesve nëpërmjet ministrisë.

Neni 14

Hetimi

1. Palët e interesuara dëgjohen nga ministria, në rast se ato kanë bërë kërkesë me shkrim, brenda periudhës së parashikuar në njoftimin publik, duke argumentuar se mund të dëmtohen nga përfundimet e hetimit dhe kanë arsye të veçanta për t'u dëgjuar.
2. Ministria dëgjon palët e interesuara, individualisht ose së bashku. Informacioni gojor i dhënë nga palët e interesuara merret në konsideratë nga ministria, me kusht që ky informacion të jetë paraqitur me shkrim. Palët e interesuara, të cilat janë vënë në dijeni në periudhën e caktuar në njoftimin publik, kanë të drejtë që, nëpërmjet një kërkesë me shkrim, të shqyrtojnë të dhënat e disponueshme për zhvillimin e hetimit, në përputhje me parimin e ruajtjes së konfidencialitetit të të dhënave.
3. Kur informacioni nuk është dhënë brenda kufijve kohorë, të caktuar nga ministria, ose hetimi është penguar, atëherë ministria nxjerr përfundime në bazë të fakteve që disponohen. Kur ministria zbulon se palët e interesuara kanë dhënë informacion të rremë ose mashtrues, atëherë ky informacion nuk merret parasysh.
4. Në rast se aplikimi tërhiqet gjatë procesit të hetimit, komisioni shqyrton situatën dhe vendos për mbylljen e hetimit, përveç rastit kur vazhdimi i hetimit është në interes të Republikës së Shqipërisë.
5. Hetimi kryhet nga ministria dhe duhet të përfundojë brenda 180 ditëve. Në raste të veçanta, kjo periudhë mund të zgjatet edhe për 60 ditë të tjera dhe bëhet një njoftim në Fletoren Zyrtare.

Neni 15

Mbledhja e të dhënave

1. Me fillimin e hetimeve, komisioni, nëpërmjet ministrisë, i dërgon pyetësorë çdo personi, që beson se mund të ketë të dhëna të vlefshme për hetimin, duke përfshirë prodhues të njohur vendas, importues, eksportues, prodhues të huaj dhe qeveri të vendeve, produktet e të cilave janë objekt hetimi.

2. Komisioni cakton një afat kohor 30-ditor, brenda të cilit eksportuesit, prodhuesit e huaj dhe vendet e interesuara, që kanë marrë pyetësorët, të japin përgjigje. Ky afat kohor llogaritet nga dita kur pyetësori i është dërguar marrësit ose i është transmetuar përfaqësisë diplomatike të vendit eksportues. Komisioni merr parasysh kërkesat për zgjatjen edhe 15 ditë të këtij afati dhe miraton këtë zgjatje, në bazë të arsyeve të justifikuara. Pyetësorët shkruhen në shqip dhe anglisht.

3. Gjatë hetimit, komisioni, nëpërmjet ministrisë, mund të kërkojë nga palët e interesuara të dhëna shtesë, në formën e pyetësorëve ose të kërkesave të shkruara, sqarime ose të dhëna të mëtejshme. Afati i dorëzimit të kërkesave shtesë është i njëjtë me atë të parashikuar në pikën 2 të këtij neni.

4. Ministria kryen inspektime verifikuese, për të vërtetuar të dhënat e paraqitura nga palët e interesuara. Palët njoftohen për të dhënat që do të verifikohen, por kjo nuk pengon bërjen e kërkesave për hollësi të mëtejshme, për qartësimin e të dhënave të siguruara.

5. Komisioni jep vlerësimet e veta për ekzistencën e importeve të rritura, të dëmit apo lidhjes shkakësore, në bazë të të dhënave për periudhën, për të cilën janë kërkuar këto të dhëna.

Neni 16

Seancat dëgjimore

1. Me kërkesën me shkrim të çdo pale të interesuar, komisioni planifikon një seancë dëgjimore, ku të gjitha palët e interesuara paraqesin të dhëna dhe argumente. Seancat dëgjimore bëhen jo më vonë se 30 ditë përpara datës së propozuar për marrjen e vendimit përfundimtar.

Sipas kërkesës, komisioni u krijon palëve të interesuara mundësinë për t'u takuar, ku të mund të shprehin pikëpamjet dhe argumentet e kundërta, por pjesëmarrja në takim nuk përbën detyrim për asnjërën nga palët dhe mospjesëmarrja nuk sjell paragjykim për asnjërën nga palët.

2. Palët e interesuara, që duan të marrin pjesë në seancat dëgjimore, duhet të dërgojnë me shkrim në komision emrat e përfaqësuesve dhe të dëshmitarëve të tyre, të paktën 7 ditë para datës së zhvillimit të seancës.

3. Palët e interesuara, gjatë takimeve me anëtarët e komisionit, kanë të drejtë të paraqesin me gojë edhe të dhëna të tjera. Komisioni duhet të përcaktojë, me vendim, një kohë të barabartë për secilën palë dhe duhet ta vendosë në dosjen publike vendimin e marrë dhe të dhënat e paraqitura nga palët, duke përjashtuar informacionin konfidencial.

Neni 17

Përfundimi i hetimit

1. Në fund të hetimit, ministria i paraqet komisionit një raport për rezultatet e hetimit, ku parashtron edhe propozimet e veta.

2. Komisioni, të paktën 30 ditë para marrjes së vendimit përfundimtar, njofton me shkrim të gjitha palët e interesuara, në përputhje me parimin e ruajtjes së informacionit konfidencial për faktet themelore në shqyrtim, që përbëjnë bazat për vendimin ose për vendosjen e masave të përkohshme apo përfundimtare.

3. Në mbarim të hetimit merret një vendim përfundimtar, për të cilin komisioni bën njoftim publik. Në njoftim duhet të përfshihen të gjitha të dhënat përkatëse për faktet dhe arsyet, që çuan në marrjen e këtij vendimi, në përputhje me parimin e ruajtjes së informacionit konfidencial dhe në veçanti:

a) emrat e eksportuesve dhe të prodhuesve të njohur të produktit në hetim;

b) përshtkrimi i plotë i produktit në hetim, i nevojshëm për qëllime doganore (taksave doganore), përfshirë klasifikimin tarifor aktual shqiptar;

- c) sasitë e importeve të rritura;
- ç) faktorët, që çuan në përcaktimin e dëmit dhe të lidhjes shkakësore, përfshirë edhe të dhënat për këta faktorë, përveç importeve të rritura, që janë marrë parasysh;
- d) çdo arsye tjetër, që ka çuar në vendimin përfundimtar;
- dh) arsyet për pranim ose refuzim të argumenteve apo padive përkatëse, të bëra nga eksportuesit dhe importuesit;
- e) masat mbrojtëse, të përcaktuara për t'u vendosur, si dhe çdo masë në interes të Republikës së Shqipërisë.

4. Njoftimi botohet në Fletoren Zyrtare dhe në një gazetë me qarkullim të madh në Republikën e Shqipërisë dhe i dërgohet edhe vendit, produktet e të cilit janë objekt i këtij përcaktimi, si dhe palëve të tjera, që janë të interesuara.

KREU V VENDOSJA DHE ZBATIMI I MASAVE MBROJTËSE

Neni 18

Masat mbrojtëse të përkohshme

1. Masat mbrojtëse të përkohshme zbatohen kur:
 - a) në rrethana kritike, mosvendosja e tyre shkakton dëm, për të cilin riparimi do të ishte shumë i vështirë;
 - b) në bazë të të dhënave paraprake të qarta, vërtetohet se importet në rritje kanë shkaktuar ose kërcënojnë t'u shkaktojnë një dëm serioz prodhuesve vendas, që prodhojnë produkte të ngjashme ose produkte konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë.
2. Masat mbrojtëse të përkohshme marrin formën e një rritjeje tarifore. Në rast shfuqizimi të masës mbrojtëse të përkohshme, për arsye të mosvërtetimit, gjatë hetimit të dëmit apo kërcënimit për dëm, të shkaktuar industrisë vendase nga importet e rritura, kjo rritje tarifore e mbledhur i rikthehet menjëherë paguesit.
3. Afati i një mase mbrojtëse të përkohshme nuk duhet t'i kalojë 200 ditë. Kohëzgjatja e një mase mbrojtëse të përkohshme llogaritet si pjesë e periudhës totale të zbatimit të masave mbrojtëse.

Neni 19

Masat mbrojtëse përfundimtare

1. Masat mbrojtëse përfundimtare zbatohen në përfundim të hetimit, në përputhje me interesat e vendit, kur një produkt është importuar në sasi kaq të mëdha dhe në kushte të tilla, saqë i shkakton ose kërcënon t'u shkaktojë dëm serioz prodhuesve vendas, që prodhojnë produkte të ngjashme ose produkte konkurruese, në mënyrë të drejtpërdrejtë. Kur vendoset marrja e një mase mbrojtëse përfundimtare, merren parasysh:
 - a) kostot ekonomike dhe sociale, afatshkurtra dhe afatmesme, si pasojë e zbatimit të masës;
 - b) kostoja e moszbatimit të masës;
 - c) ndikimi i masës mbrojtëse te konsumatorët dhe në konkurrencën në tregun vendas.
2. Masa mbrojtëse përfundimtare zbatohet për kohën e nevojshme për të parandaluar ose rregulluar dëmin e shkaktuar industrisë shqiptare dhe për t'i lehtësuar asaj përshtatjen me tregun. Masat mbrojtëse marrin formën e:
 - a) vlerës doganore shtesë.Kur masat mbrojtëse përfundimtare marrin formën e një vlere doganore shtesë, diferenca ndërmjet taksës doganore, të vendosur me regjim importi dhe vlerës doganore shtesë, të vendosur si masë mbrojtëse përfundimtare, mblidhet si siguri, në përputhje me dispozitat e Kodit Doganor. Edhe kur nuk ka taksë doganore, të vendosur me regjim importi, e gjithë vlera doganore shtesë, e vendosur si masë mbrojtëse përfundimtare, mblidhet si siguri, në përputhje me dispozitat e Kodit Doganor;
 - b) kufizimeve sasiore të importeve.Në rastet e vendosjes së një kufizimi sasior mbi importet, si një masë mbrojtëse, merren parasysh, veçanërisht:
 - i) flukset tradicionale të tregtisë;

ii) vëllimi i produkteve të eksportuara në Republikën e Shqipërisë, sipas kontratave të përfunduara para hyrjes në fuqi të masës mbrojtëse;

iii) ndikimi i anës negative të vendosjes së një kufizimi sasior mbi importet;

iv) regjimi, sipas së cilit për importimin e një produkti të caktuar në Republikën e Shqipërisë, kërkohet një dokument importi, i lëshuar sipas termave dhe kushteve të përcaktuara nga komisioni.

3. Kufizimet sasiore, të parashikuara në shkronjën “b” të pikës 2 të këtij neni, nuk mund të jenë më të ulëta se niveli mesatar i importeve në tri vitet e fundit, për të cilat ka statistika, për sa kohë që nuk është i nevojshëm një nivel tjetër, për të parandaluar apo rregulluar dëmin serioz, që i është shkaktuar industrisë shqiptare.

4. Kur shuma e masës mbrojtëse përfundimtare është më e vogël se shuma e masës mbrojtëse të përkohshme, diferenca kthehet, ndërsa kur shuma e masës mbrojtëse përfundimtare është më e madhe se shuma e masës mbrojtëse të përkohshme, diferenca mbledhet.

5. Nëse komisioni vendos se nuk është i nevojshëm zbatimi i masave mbrojtëse përfundimtare, masa mbrojtëse e përkohshme shfuqizohet dhe shuma e mbledhur më parë, si rezultat i masave mbrojtëse të përkohshme, kthehet në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi për kthimin e taksave doganore.

6. Për zbatimin e një mase mbrojtëse përcaktohen:

a) lloji i masës mbrojtëse;

b) produkti, objekt i masës dhe kodi i tij tarifor;

c) periudha fillestare e zbatimit të masës mbrojtëse;

ç) skema për liberalizimin progresiv të masës;

d) kushtet për zbatimin e masës mbrojtëse;

dh) baza për zbatimin e masës mbrojtëse;

e) zbatimi i masës mbrojtëse për importet nga vendet, të cilat janë palë në marrëveshjet e tregtisë së lirë me Republikën e Shqipërisë, ku parashikohen terma dhe kushte të veçanta për zbatimin e masave mbrojtëse.

Neni 20

Zgjatja dhe rishikimi i masave mbrojtëse

1. Kohëzgjatja e zbatimit të masave mbrojtëse nuk duhet të jetë më shumë se 4 vjet, përfshirë edhe kohëzgjatjen e ndonjë mase të përkohshme.

2. Periudha e përmendur në pikën 2 të këtij neni zgjatet me kusht që:

a) masa mbrojtëse të vazhdojë të jetë e nevojshme për parandalimin apo rregullimin e dëmit;

b) të ketë të dhëna se prodhuesit vendas po përshtaten me kushtet e tregut të brendshëm.

3. Masa mbrojtëse, për të cilën zgjatet periudha e zbatimit:

a) nuk mund të jetë më kufizuese siç ishte në fund të periudhës fillestare;

b) vazhdon të liberalizohet progresivisht.

4. Periudha e plotë e zbatimit të një mase mbrojtëse, që përfshin periudhën e zbatimit të masës mbrojtëse të përkohshme, periudhën e zbatimit të masës mbrojtëse, si dhe periudhën e zgjatjes së zbatimit të masës, nuk duhet të jetë më shumë se 8 vjet.

5. Kur kohëzgjatja e zbatimit të një mase kalon një vit, masa liberalizohet progresivisht, me intervale të vazhdueshme, gjatë periudhës së zbatimit, ndërsa kur kalon 3 vjet, atëherë do të rishikohet situata jo më vonë se gjysma e kohëzgjatjes së zbatimit të masës, në mënyrë që të përcaktohet nëse është ende i nevojshëm zbatimi i saj apo rritja e ritmit të liberalizimit.

6. Ministria, me nismën e vet ose me anë të një kërkesë të bërë nga çdo palë ose çdo i interesuar, thërret, gjatë periudhës së zbatimit të një mase mbrojtëse, komisionin, për të shqyrtuar efektet e kësaj mase dhe për të vlerësuar nëse është ende i nevojshëm zbatimi i saj. Komisioni merr vendim për të proceduar për zbatimin e masës apo për ta tërhequr atë. Vendimet e marra nga komisioni, përfshirë edhe përmbledhjen e arsyeve, botohen në Fletoren Zyrtare.

7. Asnjë masë mbrojtëse përfundimtare nuk zbatohet përsëri ndaj importit të një produkti, i cili ka qenë objekt i një mase të tillë për një periudhë kohe, të barabartë me gjysmën e periudhës, gjatë së cilës një masë e tillë është zbatuar më parë, me kusht që periudha e moszbatimit të jetë të paktën 2 vjet.

8. Masa mbrojtëse, për të cilën është përcaktuar një kohëzgjatje 180-ditore apo më pak, mund të zbatohet përsëri ndaj një produkti të importuar, në rastet kur:

a) ka kaluar të paktën 1 vit nga data e njoftimit të një mase mbrojtëse ndaj importit të këtij produkti;

b) një masë e tillë nuk është zbatuar më shumë se dy herë mbi të njëjtin produkt, brenda një periudhe 5- vjeçare, para datës së njoftimit të masës.

9. Masa mbrojtëse nuk zbatohet ndaj importit të një produkti me origjinë nga një vend anëtar i OBT-së, nëse:

a) pjesa e importeve të produktit nga ky vend në Republikën e Shqipërisë nuk i kalon 3 për qind të të gjitha importeve të këtij produkti;

b) pjesa e importeve me më pak se 3 për qind nga vendet anëtare, së bashku, të përbëjnë jo më shumë se 9 për qind të importeve totale të produktit në Republikën e Shqipërisë.

Neni 21

Konfidencialiteti

1. Të dhënat e marra përdoren vetëm për arsyet, për të cilat ato janë kërkuar.

2. Asnjë e dhënë e një natyre konfidenciale ose e siguruar në baza konfidencialiteti nuk bëhet e ditur pa lejen me shkrim të subjektit, burim i kësaj të dhëne.

3. Të dhënat trajtohen konfidenciale kur:

a) bërja publike e tyre ka efekte të pafavorshme për personin që i jep, ose për personin nga i cili janë marrë këto të dhëna;

b) palët kanë argumentuar se i kanë siguruar në bazë konfidencialiteti.

4. Palët e interesuara, që kanë siguruar të dhënat konfidenciale, duhet të japin një përmbledhje me hollësi për këto të dhëna, pa cenuar konfidencialitetin, të mjaftueshme për të kuptuar thelbin e informacionit të dhënë si konfidencial. Për raste të veçanta, palët mund të shpjegojnë se për të tilla informacione nuk mund të paraqitet përmbledhje, duke dhënë edhe arsyet me shkrim.

5. Të dhënat nuk trajtohen konfidenciale kur:

a) një kërkesë për konfidencialitet nuk është e justifikuar;

b) edhe pse dhënësi nuk autorizon zbulimin e të dhënave, në çfarëdolloj forme, ato verifikohen nga burime të tjera të besueshme.

6. Dispozitat e mësipërme nuk pengojnë komisionin t'i përdorë të dhënat e përmendura në pikat e mësipërme të këtij neni, si referencë për informacionin e përgjithshëm dhe, në veçanti, për të arsyetuar vendimet e marra, sipas këtij ligji.

Neni 22

Dosja publike dhe e drejta e informimit prej saj

Ministria, për çdo hetim ose rishikim, krijon, në përputhje me kërkesën për ruajtjen e informacionit konfidencial, një dosje, e cila, herë pas here, plotësohet me:

a) të gjitha raportet publike për hetimin ose rishikimin;

b) të gjitha materialet, përfshirë pyetësorët, përgjigjet e pyetësorëve dhe lajmërimet e shkruara, që i janë paraqitur komisionit;

c) të gjitha të dhënat e tjera, të formuluar ose të marra nga komisioni, përfshirë edhe ndonjë raport verifikimi të kryer;

ç) të gjitha dokumentet e tjera, të vlerësuara të përshtatshme për lajmërim publik.

Dosja u vihet në dispozicion palëve të interesuara, në çdo fazë, si gjatë hetimit, rishikimit edhe gjatë proceseve gjyqësore.

KREU VI

RISHIKIMI GJYQËSOR

Neni 23
Rishikimi gjyqësor

Çdo palë e interesuar, që ka marrë pjesë në një procedurë hetimi, rishikimi ose kthimi parash, të kryer nga komisioni, në çdo kohë, mund të kërkojë rishikim të menjëhershëm për vendimet përfundimtare, të marra nga komisioni dhe ka të drejtë t'i drejtohet gjykatës.

KREU VII
DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 24
Detyrime ndërkombëtare

Ky ligj zbatohet në përputhje me detyrimet ndërkombëtare, që ka Republika e Shqipërisë si anëtare e OBT-së, me “Marrëveshjen e përgjithshme për tarifat dhe tregtinë, 1994” (GATT, 1994) dhe me nenin 19 të GATT-it, 1994 “Marrëveshja për masat mbrojtëse”.

Neni 25
Dispozita përjashtuese

Ky ligj nuk pengon zbatimin e:

- a) ndalimeve, kufizimeve apo kontrolleve sasiore për importet, në mbështetje të legjislacionit në fuqi në mbrojtje të rregullit dhe të sigurisë publike, në mbrojtje të shëndetit dhe të jetës së njerëzve, kafshëve dhe bimëve, në mbrojtje të pasurisë kombëtare, me vlera artistike, historike dhe arkeologjike, ose në mbrojtje të pronësisë, industriale dhe tregtare;
- b) veprimeve për këmbimin e monedhës së huaj;
- c) detyrimeve, që rrjedhin nga marrëveshjet ndërkombëtare;
- ç) akteve ligjore dhe nënligjore për importet, si dhe të ligjeve të tjera për importet, kur nuk bien ndesh me këtë ligj.

Neni 26
Dispozita të fundit dhe kalimtare

Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, me hyrjen në fuqi të këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 4 pikat 3 e 5 dhe 5 pika 4.

Neni 27
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekretin nr.5445, datë 31.7.2007 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Bamir Topi**